

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

03i

**KONTRAKT OM ITERATIV
UDVIKLING AF IT-SYSTEM**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	BAGGRUND OG FORMÅL	5
2.	DEFINITIONER	6
3.	LEVERANDØRENS LEVERINGSFORPLIGTELSE	7
4.	KUNDENS IT-MILJØ	7
5.	MODENHED	8
6.	PROJEKTLEDELSE OG PRIORITERING.....	8
7.	SAMARBEJDSORGANISATION	10
8.	BENYTTELSE AF UNDERLEVERANDØRER.....	11
9.	KUNDENS DELTAGELSE	11
10.	ÆNDRINGSHÅNDBOG	12
11.	ÆNDRINGER UDEN LEVERANDØRENS SAMTYKKE	12
12.	LEVERINGSSTED	13
13.	LEVERING.....	13
14.	UDSKYDELSER	14
15.	OPTIONER	14
16.	AFPRØVNING	15
17.	SERVICEMÅL OG INCITAMENTER.....	15
18.	AUDIT	16
19.	RETTIGHEDER TIL PROGRAMMER OG DOKUMENTATION.....	16
20.	PRISER	17
21.	MAKSIMALPRIS	18
22.	BETALINGSBETINGELSER	19
23.	GARANTI	19
24.	PRÆCEPTIVE REGLER	20

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

25.	LEVERANDØRENS FORSINKELSE	20
26.	MANGLER	21
27.	OPSIGELSE	22
28.	OPHÆVELSE OG KONSEKVENSER AF OPHÆVELSE	22
29.	KUNDENS FORHOLD	23
30.	ERSTATNING	24
31.	FORCE MAJEURE	24
32.	TAVSHEDSPLIGT	25
33.	OVERDRAGELSE AF KONTRAKTEN	25
34.	FORTOLKNING OG FORRANG	25
35.	TVISTER.....	25
36.	UNDERSKRIFTER	26

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.
03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02
(Version 1.1, marts 2010)

BILAGSFORTEGNELSE

BILAG 1: TIDSPLAN

BILAG 2: KUNDENS IT-MILJØ

BILAG 3: LEVERANCEBESKRIVELSE

BILAG 4: DOKUMENTATION

BILAG 5: VEDLIGEHOLDELSE OG SUPPORT

BILAG 6: SERVICEMÅL

BILAG 7: SPECIFIKATIONER AF YDELSER, HERUNDER PROGRAMMEL, EVT. HARDWARE OG OPTIONER

BILAG 8: LEVERANDØRENS KVALITETSSTYRING OG MODENHED

BILAG 9: ÆNDRINGSHÅNDTERING

BILAG 10: SAMARBEJDSORGANISATION OG BESKRIVELSE AF DEN ITERATIVE METODE

BILAG 11: KUNDENS DELTAGELSE OG MODENHED

BILAG 12: LEVERANDØRENS VEDERLAG

BILAG 13: INCITAMENTER

BILAG 14: PRØVER

BILAG 15: LICENSBETINGELSER

03i

KONTRAKT OM ITERATIV UDVIKING AF IT-SYSTEM

mellem

[...]
[...]
[...]

CVR. nr.: [...]

(herefter "Kunden")

og

[...]
[...]
[...]

CVR. nr.: [...]

(herefter "Leverandøren")

1. **BAGGRUND OG FORMÅL**

- 1.1. **Baggrund og formål:** [indsæt beskrivelse af baggrund for valg af iterativ projektmodel og formål med Projektet, herunder vigtige forretningsmæssige mål.]
- 1.2. **Loyalt samarbejde:** Parterne skal samarbejde med en positiv, professionel samt ansvarlig holdning og hver især yde en betydelig indsats for at opnå det bedst mulige resultat. Parterne skal herunder loyalt deltage i den aftalte samarbejdsorganisation, jf. punkt 7 og bilag 10 samt udvise den fleksibilitet, der må anses for rimelig og sædvanlig ved gennemførelse af et iterativt projekt som det foreliggende.
- 1.3. **Informationspligt:** Parterne skal løbende informere hinanden om ethvert forhold, som skønnes at have betydning for gennemførelse af et hensigtsmæssigt kontraktforløb. Herunder skal de loyalt udveksle information, data og dokumentation i det omfang, der er relevant for Kontraktens opfyldelse.

2. DEFINITIONER

- 2.1. **Arbejdsdag(e)** betyder alle Dage mandag til fredag, bortset fra helligdage, juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag. 1. maj er ikke en helligdag.
- 2.2. **Behovsopgørelse** betyder Kundens overordnede krav til Leverancen, jf. bilag 3.
- 2.3. **Business Case** betyder den af Kunden udfærdigede beskrivelse af de væsentligste forretningsmæssige mål med Projektet og dets succeskriterier i bilag 3. Business Casen er en del af Behovsopgørelsen.
- 2.4. **Dag(e)** betyder enhver Kalenderdag(e).
- 2.5. **Fejl** betyder, at det leverede ikke opfylder de af Leverandøren givne garantier, eller det i øvrigt ikke leveres i den kvalitet, som Kunden med føje kunne forvente på grundlag af Kontrakten, medmindre der er tale om bagatelagtige forhold.
- 2.6. **Iteration** betyder et afgrænset forløb under anvendelse af den Iterative Metode.
- 2.7. **Iterativ Metode** betyder den metode for udvikling, der er beskrevet i bilag 10.
- 2.8. **Kontrakten** betyder denne kontrakt med tilhørende bilag.
- 2.9. **Leverancen** betyder alt, der i henhold til Kontrakten skal leveres senest på Overtagelsesdagen. Dette kan omfatte programmel, udstyr, dokumentation, implementering, Leverandørens rådgivning og projektstyring uddannelse og andre ydelser. Drift samt vedligeholdelse og support er ikke en del af Leverancen, selv om den eventuelt udføres forud for Overtagelsesdagen.
- 2.10. **Leverancebeskrivelsen** betyder Kundens Behovsopgørelse samt Leverandørens Løsningsbeskrivelse. Detail-specifikationer udarbejdet under Projektet indgår tillige i Leverancebeskrivelsen, når disse er godkendt af Kunden.
- 2.11. **Løsningsbeskrivelse** betyder Leverandørens overordnede besvarelse af Kundens Behovsopgørelse ved Kontraktens indgåelse. Løsningsbeskrivelsen udgør en del af Leverancebeskrivelsen og vil – som den øvrige del af Leverancebeskrivelsen – løbende undergå ændringer undervejs i Projektet.
- 2.12. **Maksimalpris** betyder Leverandørens maksimale pris for udførelsen af Projektet, jf. punkt 21.1.
- 2.13. **Mangler** betyder det samme som Fejl.
- 2.14. **Overtagelsesdag** betyder den Dag, hvor Leverandøren består overtagelsesprøven, jf. punkt 16.3, eller tager hele eller dele af Leverancen i brug inden overtagelsesprøvens godkendelse uden at betingelserne herfor i punkt 16.5 er opfyldt.
- 2.15. **Part/Parter** betyder Kunden og/eller Leverandøren alt efter sammenhængen.
- 2.16. **Projektet** betyder projektet omfattet af Kontrakten vedrørende etablering af Leverancen.
- 2.17. **Risikolog** betyder den log over Projektets risici som Leverandøren udfærdiger og løbende opdaterer, jf. punkt 6.8.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

3. **LEVERANDØRENS LEVERINGSFORPLIGTELSE**

- 3.1. **Leverancen:** Kontrakten omfatter gennemførelse af et projekt til udvikling og implementering af et it-system hos Kunden. Leverancen, dets enkelte dele og den tilhørende dokumentation skal besidde de egenskaber og opfylde de krav, der fremgår af Kontrakten, herunder navnlig bilag 3 og 7.
 - 3.1.1. Er der i bilag 3 uoverensstemmelse mellem Behovsopgørelsen og Løsningsbeskrivelsen, skal Behovsopgørelsen have forrang, medmindre Leverandøren i dennes Løsningsbeskrivelse konkret og i forhold til det eller de enkelte krav har taget forbehold.
 - 3.1.2. Bilag 7 beskriver de tjenesteydelser, det standardprogram og eventuel hardware, Leverandøren skal levere under Kontrakten med henblik på at tilvejebringe Leverancen.
 - 3.1.3. Yderligere ydelser, herunder f.eks. undervisning og eventuelle optioner til bestilling før eller efter Overtagelsesdagen, er ligeledes beskrevet i bilag 7.
- 3.2. **Vedligeholdelse:** Vedligeholdelses- og supportydelser og vilkårene herfor er beskrevet i bilag 5.
 - 3.2.1. Tidspunkter for ikrafttræden af forpligtelser vedrørende vedligeholdelse og/eller support fremgår af bilag 1 og 5.

4. **KUNDENS IT-MILJØ**

- 4.1. **Integration til it-miljø:** De dele af Kundens it-miljø, der skal integreres til Leverancen, er beskrevet i bilag 2, herunder med angivelse af integrationskravene.
- 4.2. **Krav til it-miljøet:** Leverandørens eventuelle krav til Kundens it-miljø er angivet i Løsningsbeskrivelsen, herunder i form af behov for yderligere licenser, opgraderinger m.v. som er nødvendige for, at integrationskravene kan honoreres.
- 4.3. **Opfyldelse af krav:** Såfremt Leverandørens krav i Løsningsbeskrivelsen til Kundens it-miljø er opfyldt, skal Leverancen samt udførelse af vedligeholdelse være tilstrækkelig til sammen med Kundens it-miljø og Kundens medvirken, at opfylde kravene i denne Kontrakt. Det er en forudsætning herfor, at der ikke i Kundens it-miljø forekommer Fejl eller ikke opfyldte forudsætninger, der har betydning for Leverandørens opfyldelse af kravene i denne Kontrakt. Såfremt Kundens it-miljø ikke opfylder disse krav, frigøres Leverandøren fra at opfylde krav til Leverancen eller vedligeholdelse i det omfang, det er begrundet i Kundens manglende opfyldelse af Leverandørens forudsætninger, som angivet i denne kontrakt.
- 4.4. **Opgraderinger:** Leverandøren skal tilrettelægge de enkelte Iterationer således, at eventuelle problemer med Kundens it-miljø, herunder behov for yderligere opgraderinger, konstateres tidligt i Projektet. Når sådanne problemer eventuelt konstateres, skal Leverandøren anbefale Kunden relevante tiltag til afhjælpning, så Projektet så vidt muligt ikke forsinkes, hvis Kunden følger de pågældende anbefalinger.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

4.5. **Tidssvarende it-miljø:** Kunden må forvente, at Leverandørens vedligeholdelsesforpligtelse efter udløb af garantiperioden forudsætter, at Kunden har et tidssvarende it-miljø. Leverandøren forpligter sig til at angive nye krav og beskrivelser senest samtidig med, at nye Versioner eller Releases tilbydes installeret hos Kunden.

4.5.1. Såfremt Parterne ikke kan opnå enighed om den løbende udvikling af it-miljøet, kan hver af Parterne iværksætte proceduren om brug af en uafhængig sagkyndig i punkt 35.2.

5. MODENHED

5.1. **Kundens modenhed:** Kunden har i bilag 11 besvaret de modenhedsspørgsmål, der er stillet heri. På baggrund af disse besvarelser er Kundens modenhedsniveau opgjort efter retningslinjerne herfor i bilag 11.

5.2. **Leverandørens modenhed:** Leverandøren har i bilag 8 besvaret de modenhedsspørgsmål, der er stillet heri. På baggrund af disse besvarelser er Leverandørens modenhedsniveau opgjort efter retningslinjerne herfor i bilag 8.

5.3. **Pligt til overholdelse:** Parterne skal ved opfyldelse af deres respektive forpligtelser under Kontrakten opfylde de i bilag 8 og bilag 11 oplyste modenhedsniveauer.

5.3.1. Kundens henholdsvis Leverandørens manglende opfyldelse af det oplyste modenhedsniveau er en misligholdelse af den pågældende Parts forpligtelser på lige fod med andre forpligtelser, den pågældende Part er underlagt under Kontrakten.

5.3.2. Ingen af Parterne kan dog bringe misligholdelsesbeføjelser i anvendelse alene som følge af manglende opfyldelse af det oplyste niveau, såfremt den pågældende misligholdelse ikke har betydning for Parternes leverings-/medvirkensforpligtelser i henhold til Kontrakten.

5.3.3. **Leveranceansvaret:** Hverken det af Kunden eller Leverandøren angivne modenhedsniveau kan medføre, at den pågældende Part efterfølgende kan påberåbe sig en besvarelse i bilag 8 eller bilag 11 som en begrundelse for manglende opfyldelse af Kontraktens øvrige krav.

6. PROJEKTLEDELSE OG PRIORITERING

6.1. **Rådgivning:** Leverandøren skal som led i Kontraktens opfyldelse rådgive Kunden i det omfang, der ud fra Kontrakten, de konkrete omstændigheder og god it-skik er rimeligt og relevant om den anvendte metode og teknologi.

6.2. **Projektledelse:** Leverandøren skal levere kvalificeret projektledelse, jf. punkt 7.2.

6.2.1. Leverandørens projektledelse omfatter især (i) ledelse og administration af Parternes samarbejde, (ii) rapportering og opfølgning, (iii) kvalitetssikring af Kundens ydelser, (iv) kvalitetssikring af bidrag fra Leverandørens underleverandører, (v) udarbejdelse af tids- og aktivitetsplaner, (vi) kvalitetsstyring, (vii) konfigurationsstyring og (viii) afprøvning.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

- 6.2.2. Leverandøren skal sørge for den indbyrdes koordinering af alle projektaktiviteter samt sikre sig, at der ikke træffes indbyrdes uforenelige beslutninger. Det er således Leverandørens ansvar at sikre den indbyrdes sammenhæng i Leverancens arkitektur og sammenhæng i øvrigt mellem Leverancens enkelte dele.
- 6.2.3. Selvom Leverandøren har ansvaret for projektledelse, skal Leverandøren loyalt samarbejde med Kundens projektleder.
- 6.3. **Prioritering og omprioritering:** Leverandøren skal i sin projektledelse fokusere på de aktiviteter og etablering af den funktionalitet, der understøtter realisering af Kundens Business Case og Kundens eventuelle mindstekrav, jf. Leverancebeskrivelsen.
 - 6.3.1. Leverandøren skal imødekomme Kundens ønsker til prioritering eller omprioritering af aktiviteter i forbindelse med opfyldelsen af Kontrakten. Såfremt sådanne ønsker må forventes at medføre en forøgelse eller reduktion af Leverandørens ressourceforbrug, skal sådanne ønsker varsles med 20 Arbejdsdage. I sådanne tilfælde skal Parterne på Leverandørens initiativ indgå en ændringsaftale, der fastlægger konsekvenserne af en sådan ændret prioritering i forhold til tidsplanen, Leverandørens estimat for den resterende del af Projektet, og den tilhørende Maksimalpris samt andre vilkår, som sagligt kan begrundes i Kundens ændrede prioritering.
 - 6.3.2. Kan Parterne ikke opnå enighed om indholdet af en sådan ændringsaftale, skal dette omgående eskaleres til styregruppeniveau.
- 6.4. **Styring af ressourceforbrug:** Hver Part er forpligtet til at indrette sin projektledelse således, at Projektet kan gennemføres uden, at Maksimalprisen overskrides. Kan Leverandøren forudse risiko for, at Maksimalprisen vil blive nået, før Projektets afslutning, skal Leverandøren anbefale en ændret prioritering af opgaverne og eventuelt tillige kravene til Leverancen.
 - 6.4.1. Styringen af ressourceforbrug skal af Leverandøren varetages således, at (i) de aftalte milepæle (jf. bilag 1) kan overholdes, (ii) de i Kontrakten eventuelle beskrevne mindstekrav overholdes, og (iii) de i Kontrakten anførte ressourcer er tilstrækkelige til etablering af Leverancen.
 - 6.4.2. Konstaterer Leverandøren risiko for, at en aftalt milepæl ikke kan overholdes, eller eventuelt kun vil kunne overholdes ved tilføjelse af yderligere ressourcer, skal Leverandøren straks gøre Kunden opmærksom herpå, idet Leverandøren samtidig skal foreslå korrigerende tiltag. Korrigerende tiltag kan f.eks. være en ændret prioritering af krav og opgaver.
- 6.5. **Rapportering:** Regler vedrørende den løbende rapportering og opfølgning på Projektets økonomi fremgår af bilag 12.
- 6.6. **Kundens interesser:** Leverandøren skal tilrettelægge Projektet samt brugen af Kundens ressourcer med behørig hensyntagen til Kundens interesser, herunder Kundens behov for at kunne gennemføre sine forretningsmæssige aktiviteter uden afbrydelse.
- 6.7. **Underretningspligt:** Leverandøren skal give en begrundet meddelelse til Kunden, straks Leverandøren må forudse, at der vil indtræde risiko for forsinkelse eller for, at Kontrakten ikke i øvrigt bliver behørigt opfyldt. På

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

tilsvarende vis skal Kunden straks underrette Leverandøren om forhold, der må antages at kunne have betydning for Leverandørens muligheder for opfyldelse af Kontrakten.

6.8. **Risikolog:** Leverandøren har som en del af Løsningsbeskrivelsen udarbejdet en Risikolog. Heri har Leverandøren identificeret og vurderet væsentlige risici og usikkerhedselementer, som kan have betydning for gennemførelsen af Projektet. Umiddelbart efter Kontraktindgåelsen skal Risikologgen være elektronisk tilgængelig for Kunden på et projektsite eller lignende.

6.8.1. Leverandøren skal opdatere Risikologgen løbende i Projektets løbetid. Parternes projektledere drøfter forud for hver opdatering indholdet heraf. Ved uenighed om indholdet, skal dette eskaleres til styregruppen. Risikologgen skal fremlægges og gennemgås af Leverandøren ved hvert styregruppemøde.

6.9. **Kvalitetsstyring:** Leverandøren skal løbende anvende relevante procedurer, der sikrer kvaliteten af alle projektbidrag, herunder af bidrag fra Kunden, jf. den Iterative Metode beskrevet i bilag 10.

7. SAMARBEJDSORGANISATION

7.1. **Organisation:** Med henblik på at sikre en hensigtsmæssig gennemførelse af Kontrakten, etableres der en samarbejdsorganisation som beskrevet i bilag 10.

7.2. **Leverandørens kvalifikationer:** Leverandørens medarbejdere og eventuelle underleverandører, der deltager i Kontraktens opfyldelse, skal have relevant uddannelse, erfaring og viden til udfyldelse af deres roller ved Kontraktens opfyldelse.

7.2.1. Leverandørens projektledelse skal have dokumenteret projektledelsesuddannelse og erfaring fra lignende projekter.

7.3. **Brug af offshore ressourcer:** Leverandøren må efter eget skøn benytte offshore ressourcer til opfyldelse af Kontrakten, forudsat at Kontraktens krav opfyldes, herunder at aftalte servicemål opnås, dokumentation udfærdiges på de aftalte sprog, samt at god dansk it-skik og lovgivning om håndtering af persondata overholdes.

7.3.1. Leverandøren bistår Kunden med eventuelle anmeldelser og tilladelser, der måtte være fornødne ved offshore brug af persondata i forbindelse med udvikling og test af Leverancen.

7.3.2. Leverandørens brug af persondata må kun ske i henhold til Kundens forudgående skriftlige godkendelse. I forhold til sådanne personoplysninger handler Leverandøren efter instruks fra den Kunden. Leverandøren skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysningerne hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med lov om behandling af personoplysninger. Leverandøren skal på den dataansvarliges anmodning give Kunden tilstrækkelige oplysninger til, at denne kan påse, at de nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger er truffet.

7.4. **Udskiftning på Leverandørens foranledning:** Ingen af Parterne kan frem til driftsprøvens godkendelse uden den anden Parts samtykke udskifte sin projektleder eller andre medarbejdere, der i bilag 10 er identificeret.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

ret som nøglemedarbejdere, medmindre udskiftningen skyldes medarbejderens personlige forhold, herunder ophør af ansættelsesforholdet.

7.4.1. Den nye medarbejder skal mindst have samme kvalifikationer som den udskiftede medarbejder samlet set. Leverandøren skal foretage den fornødne oplæring af den nye medarbejder samt indføring i Projektet uden beregning.

7.5. **Udskiftning på Kundens foranledning:** Kunden er berettiget til at forlange navngivne af Leverandørens medarbejdere udskiftet, såfremt Kunden har saglige indsigelser mod medarbejderens fortsatte tilknytning til Projektet, f.eks. i form af medarbejderens manglende kvalifikationer eller samarbejdsevner. Punkt 7.4 gælder tilsvarende i sådanne tilfælde.

8. **BENYTTELSE AF UNDERLEVERANDØRER**

8.1. **Kundens godkendelse:** Leverandørens brug af underleverandører kræver Kundens forudgående, skriftlige godkendelse. En sådan godkendelse må ikke nægtes uden saglig grund.

8.2. **Leverandørens hæftelse:** Leverandøren er ansvarlig for ydelser fra sine underleverandører på samme vis, som for egne ydelser under Kontrakten. Selv om Kunden måtte have samtykket i Leverandørens anvendelse af en bestemt underleverandør, kan Kunden i alle forhold rette henvendelse til Leverandøren.

8.3. **Standardprogrammel fra underleverandører:** I forhold til Fejl i Standardprogrammel eller udstyr fra Leverandørens underleverandører gælder punkt 26.4.

9. **KUNDENS DELTAGELSE**

9.1. **Omfang:** Bilag 11 indeholder en beskrivelse af Kunden medvirken til Leverandørens opfyldelse af Kontrakten, herunder det omfang hvori Kunden skal stille oplysninger, medarbejdere, forplejning, mødelokaler, udviklingsmiljø, værktøj og andre faciliteter til rådighed, samt omfanget af Kundens deltagelse ved afvikling af overtagelsesprøven og driftsprøven.

9.1.1. Bilag 11 indeholder herunder CV for Kundens nøglemedarbejdere. Leverandøren kan ikke forvente eller forudsætte et kompetenceniveau, der overstiger Kundens angivelser i bilag 11.

9.2. **Tidsplan:** Tidspunkterne for Kundens deltagelse, herunder art og omfang, er tillige overordnet gengivet i tidsplanen i bilag 1.

9.3. **Estimater:** Angivelserne i bilag 11 skal opfattes som estimater for Kundens medvirken. Der kan under forløbet opstå behov for justeringer heri, både hvad gælder omfang og indhold, særligt henset til Projektets karakter som iterativt projekt. Leverandøren kan dog ikke kræve, at Kundens medvirken samlet set øges ud over det angivne i bilag 11.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

9.3.1. Kundens projektdeltagere skal deltage aktivt ved Projektets aktiviteter som angivet i bilag 11 og 1. Kunden skal sikre bemyndigelse til Kundens projektdeltagere, så Projektets fremdrift ikke forsinkes, jf. herved bilag 10 og bilag 11.

9.4. **Yderligere adgang hos Kunden:** I det omfang, dette er rimeligt og relevant for Leverandørens opfyldelse af Kontrakten, skal Kunden give Leverandørens personale fysisk og elektronisk adgang til Kundens lokaler, udstyr, systemer, dokumentation, data og information om Kundens forretningsprocesser.

9.4.1. Ved adgangen skal Leverandøren overholde Kundens sikkerhedsprocedurer i det omfang, disse er oplyst eller oplyses overfor Leverandøren. Leverandøren skal endvidere følge Kundens instrukser i forbindelse med en sådan adgang.

9.5. **Meddelelse:** Leverandøren skal løbende følge op på og kvalitetssikre Kundens bidrag til Projektet. Leverandøren skal straks give skriftlig besked til Kunden, såfremt Kunden ikke medvirker som aftalt.

9.6. **Kundens ret til at øge sin medvirken:** Kunden er når som helst berettiget til at øge sin egen medvirken ved Kontraktens opfyldelse med et forudgående skriftligt varsel på 20 Arbejdsdage, idet Leverandørens indsats herved, i fald der er tale om en overtagelse af opgaver, som Leverandøren er ansvarlig for, tilsvarende reduceres.

9.6.1. I sådanne tilfælde skal Parterne på Leverandørens initiativ indgå en ændringsaftale, der fastlægger konsekvenserne af Kundens øgede medvirken, herunder i relation til tidsplanen, Leverandørens estimat for den resterende del af Projektet, og den tilhørende Maksimalpris Leverandørens leveranceansvar, opfyldelse af servicemål, og andre vilkår, som sagligt kan begrundes i Kundens øgede medvirken.

9.6.2. Kunden kan ikke øge sin medvirken gennem tredjemand.

10. **ÆNDRINGSHÅNTERING**

10.1. **Begrebet ændring:**

10.2. **Ændringslog:** Leverandøren skal opretholde en fælles ændringslog, der indeholder al relevant dokumentation vedrørende ændringer, herunder dateret ændringsanmodning og løsningsforslag, samt indarbejde ændringerne i Kontrakten i overensstemmelse med bestemmelserne i dette punkt.

10.3. **Procedurer og principper:** Processen og vilkårene for ændringshåndtering er beskrevet i bilag 12.

11. **ÆNDRINGER UDEN LEVERANDØRENS SAMTYKKE**

11.1. **Konsekvens:** Såfremt Kunden uden Leverandørens samtykke udfører ændringer i Leverancen eller foretager ændringer i Kundens it-miljø i strid med bilag 2 og bilag 3, og dette øver betydende indflydelse på Leverancens rette funktioner, er Leverandøren berettiget til for fremtiden at kræve justering af sine forpligtelser under Kontrakten, i den udstrækning en sådan justering er rimeligt begrundet i den foretagne ændring.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

11.2. **Reetablering:** Genskaber Kunden den oprindelige situation, genopstår Leverandørens forpligtelser. Leverandøren er berettiget til at kontrollere, at den oprindelige situation er genskabt samt til at kræve rimelig betaling herfor opgjort efter medgået tid.

11.3. **Sædvanlig vedligeholdelse og drift:** Leverandøren giver på forhånd samtykke til, at Kunden og/eller dennes øvrige leverandører udfører sædvanlig vedligeholdelse og drift af Leverancen.

11.4. **Ændringer efter idriftsættelse:** Dette punkt gælder kun Leverandørens forpligtelser frem til driftsprøvens beståen. Bilag 5 kan indeholde tilsvarende regulering i forhold til ændrings betydning for Leverandørens forpligtelser under eventuelle aftaler om support og vedligeholdelse.

12. LEVERINGSSTED

12.1. **Leveringssted:** Leverandøren leverer Leverancen på de i bilag 3 omtalte lokaliteter. Øvrige ydelser leveres samme sted, medmindre andet er angivet i bilag 3 eller bilag 10.

12.2. **Projektaktiviteter:** Lokation for projektaktiviteter fremgår af bilag 2, 3, 10 og 11.

13. LEVERING

13.1. **Tidsplan og overtagelse:** Leverandøren skal levere sine ydelser i overensstemmelse med tidsplanen i bilag 1. Tidsplanen beskriver på et overordnet niveau de planlagte aktiviteter og de forventede tidsintervaller, der skal sættes af til gennemførelsen af Projektet.

13.1.1. Under Projektet skal Leverandøren i samarbejde med Kunden udarbejde en detaljeret plan for, hvordan samarbejdet skal foregå indenfor rammene af den overordnede tidsplan. Den detaljerede projektplan skal fokusere på afhængigheden af de forskellige aktiviteter i Projektet.

13.1.2. Leverandøren har ansvaret for at opdatere tidsplanen i takt med, at Parterne aftaler ændringer, enten som led i de enkelte Iterationer eller i tilknytning til vedtagelsen af ændringsforslag, jf. punkt 12.

13.1.3. En opdateret version af tidsplanen skal være elektronisk tilgængelig for både Kunde og Leverandør, hvilket Leverandøren skal sikre.

13.1.4. Tidligere versioner af tidsplanen skal opbevares og være tilgængelig på samme måde.

13.2. **Leveringstidspunkt:** Levering anses for sket på Overtagelsesdagen.

13.3. **Overgang af risiko:** Leverandøren bærer risikoen for Leverancen indtil Overtagelsesdagen.

13.4. **Overgang af rettigheder:** Ejendomsrettigheder, brugsrettigheder og andre rettigheder overgår til Kunden på Overtagelsesdagen. For de dele af Leverancen, hvor Kunden i henhold til bilag 12 erlægger betaling forud for Overtagelsesdagen, overgår rettighederne dog på betalingstidspunktet.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

14. UDSKYDELSESRET

- 14.1. **Udskydelsesret:** Med et skriftligt varsel på mindst 10 Arbejdsdage har hver af Parterne ret til tre gange efter drøftelse med den anden Part at udskyde en i tidsplanen fastsat tidsfrist. En fristudskydelse vil samtidig omfatte en eller flere efterfølgende tidsfrister med indtil samme antal Arbejdsdage.
- 14.2. **Contra udskydelse:** Såfremt en Part ønsker at udskyde en eller flere tidsfrister, kan den anden Part kræve, at en eller flere af de efterfølgende tidsfrister udskydes med indtil det højeste antal Arbejdsdage, som den anden Part har udskudt en tidsfrist. En contra udskydelse kan dog altid udgøre indtil 20 Arbejdsdage. Meddelelse om contra udskydelse skal ske senest 5 Arbejdsdage efter modtagelse af meddelelsen fra den anden Part om udskydelse.
- 14.2.1. Ved udskydelse af tidsfrister skal tidsplanen i bilag 1 ændres i overensstemmelse hermed.
- 14.2.2. En Parts samlede udskydelser af Tidsplanen kan højst udgøre [..] Arbejdsdage. I beregningen heraf indgår ikke en parts contra udskydelse af tidsfrister.
- 14.2.3. Betalinger udskydes tilsvarende. Parterne har ikke krav på godtgørelse af omkostninger i anledning af en udskydelse, herunder rente af udskudte betalinger.

15. OPTIONER

- 15.1. **Optioner til levering til Overtagelsesdagen:** Kunden kan bestille de i bilag 7 angivne optioner til levering samtidig med og som en del af Leverancen. Kundens bestillinger skal ske indenfor de i samme bilag angivne frister herfor. Såfremt Kunden rettidigt bestiller en af optionerne, bliver det af optionerne omfattede en del af Leverancen og skal i øvrigt i enhver henseende behandles, som om det oprindeligt havde indgået i Kontrakten som en del af Leverancen, herunder med hensyn til afprøvning m.v., medmindre andet er angivet i bilag 7. Maksimalprisen opjusteres dog i givet fald med det beløb, der er angivet for den/de pågældende option(er) i bilag 7.
- 15.2. **Optioner til levering efter Overtagelsesdagen:** Kunden kan bestille de i bilag 3 angivne optioner til levering efter Overtagelsesdagen. Kundens bestillinger skal ske indenfor de i samme bilag angivne frister herfor.
- 15.3. **Leveringspligt:** Leverandøren er forpligtet til at levere de af Kunden bestilte optionsydelser i overensstemmelse med Kontraktens krav, herunder med hensyn til afprøvning, leveringstid, priser, fakturering, vilkår, garantier m.v., medmindre andet fremgår udtrykkeligt af bilag 7. I det omfang der skal udarbejdes et løsningsforslag, såfremt en option bestilles, er dette angivet i bilag 7.
- 15.4. Ved Kundens udnyttelse af en eller flere optioner, skal Kontrakten og bilagene hertil opdateres i nødvendigt omfang, hvilket det påhviler Leverandøren at sørge for.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

16. AFPRØVNING

- 16.1. **Generelt:** Som led i den Iterative Metode gennemføres en række tests løbende. Disse test er nærmere beskrevet i bilag 10. Herudover sker afprøvning som beskrevet i bilag 14 og dette punkt.
- 16.2. **Godkendelser:** Kunden skal uden ugrundet ophold efter at en prøve er bestået udstede skriftlig godkendelse heraf til Leverandøren.
 - 16.2.1. Ingen gennemgang, kommentering eller godkendelse fra Kundens side af nogen prøve kan tages som udtryk for en ændring af de krav, der kan stilles efter Kontrakten.
- 16.3. **Overtagelsesprøve - generelt:** Formålet med overtagelsesprøven er primært at konstatere, om den aftalte funktionalitet samt den aftalte understøttelse af Kundens forretningsprocesser er til stede.
 - 16.3.1. Opfylder overtagelsesprøven ikke kravene til dens resultat, er Leverandøren berettiget til med mindst 5 Arbejdsdages varsel at gentage den fulde prøve, indtil prøven er bestået, eller Kunden måtte hæve Kontrakten efter bestemmelserne herom.
 - 16.3.2. Såfremt Kunden godkender overtagelsesprøven med konstaterede Mangler, skal disse anføres i en mangelliste. Kunden er først forpligtet til at godkende driftsprøven, når sådanne Mangler i det væsentligste er afhjulpet.
- 16.4. **Gentagelse af overtagelsesprøve:** Såfremt overtagelsesprøven ikke opfylder kravene til dens resultat og dermed ikke godkendes, er Leverandøren berettiget til med mindst 5 Arbejdsdages varsel at gentage den fulde prøve, indtil Kunden måtte hæve Kontrakten efter bestemmelserne herom.
- 16.5. **Ibrugtagning ved forsinkelse:** Såfremt overtagelsesprøven ikke kan bestås i overensstemmelse med tidsplanen i bilag 1 grundet Leverandørens forhold, kan Kunden vælge at ibrugtage hele eller dele af Leverancen fra den oprindeligt aftalte Overtagelsesdag. Kundens ibrugtagning kan alene ske, såfremt dette ikke medfører hindringer for færdiggørelse af Leverancen og gennemførelse af den aftalte overtagelsesprøve.
- 16.6. **Driftsprøve - generelt:** Formålet med driftsprøven er at konstatere, hvorvidt Leverancen overholder de opstillede servicemål, jf. bilag 6. Driftsprøven gennemføres af Kunden med bistand fra Leverandøren i det i bilag 14 beskrevne omfang.
 - 16.6.1. Driftsprøven løber, indtil godkendelseskriterierne er opfyldt, eller indtil Kunden måtte hæve Kontrakten efter bestemmelserne herom.

17. SERVICEMÅL OG INCITAMENTER

- 17.1. **Servicemål:** I bilag 6 er beskrevet de servicemål, Leverancen skal opfylde. Disse servicemål skal være opfyldt fra Overtagelsesdagen, med mindre andet fremgår af bilag 6. Bilag 6 angiver endvidere eventuel bod for reducerede servicemål.
- 17.2. **Incitamenter:** Såfremt der er aftalt et incitamentsprogram for Leverandøren, vil dette være beskrevet i bilag 13.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

18. **AUDIT**

18.1. **Kundens ret til audit:** Kunden har til enhver tid ret til at kontrollere Leverandørens arbejde med henblik på at afdække risici for overskridelse af tidsplan og, om Leverandøren følger de aftalte procedurer, metoder og standarder. I tilknytning hertil kan Kunden anmode Leverandøren om for samtlige aktiviteter, der direkte eller indirekte bidrager til Kontraktens opfyldelse, herunder Kundens medvirken, at udarbejde en opdateret detaljeret ressourceplan.

18.1.1. Kundens kontrol kan omfatte en kontrol af, hvorvidt Leverandøren opfylder det i bilag 8 oplyste modenhedsniveau, herunder hvorvidt manglende opfyldelse af den deri beskrevne modenhed kan indebære risiko for Leverandørens opfyldelse af Kontrakten.

18.2. **Leverandørens ret til audit:** Tilsvarende har Leverandøren til enhver tid ret til at kontrollere, hvorvidt Kundens medvirken sker i henhold til det af Kunden angivne modenhedsniveau, jf. bilag 11, herunder hvorvidt manglende opfyldelse af det angivne niveau kan have betydning for Leverandørens opfyldelse af Kontrakten.

18.3. **Uvildig sagkyndig:** Kontrollen gennemføres af en uvildig sagkyndig, der udpeges i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 35.2. Den uvildige sagkyndiges afgørelse er endelig og bindende for begge parter.

18.3.1. Tvister om fortolkning af Kontrakten og andre juridiske spørgsmål kan ikke afgøres af den sagkyndige.

18.4. **Varsel, frekvens og omkostninger:** Kontrol skal ske med 10 Arbejdsdages skriftligt varsel og maksimalt to gange pr. år. Omkostningerne til den uvildige sagkyndige afholdes af den rekvirerende part, jf. dog nedenfor.

18.4.1. Såfremt Leverandøren har overskredet bodspålagt frist, eller Leverandøren erkender at ville komme til at overskride en sådan frist, afholdes omkostningerne til den uvildige sagkyndige af Leverandøren.

18.4.2. Såfremt Kunden ikke yder den medvirken, der er angivet i bilag 1 og bilag 11, eller Kunden erkender, at denne medvirken ikke vil blive ydet, afholdes omkostningerne til den uvildige sagkyndige af Kunden.

18.5. **Bistand til Audit:** Hver Part er forpligtet til i rimeligt omfang og uden særskilt vederlag at yde den bistand, der er nødvendig til gennemførelse af kontrollen.

18.6. **Leveranceansvaret:** Kontrollen indebærer ingen begrænsning i Leverandørens ansvar for at opfylde kravene i Kontrakten. Såfremt kontrollen giver anledning til ændringer i Kontrakten, gennemføres disse i overensstemmelse med punkt 10.

18.7. **Tilrettelæggelse:** Audit skal tilrettelægges, så den er til mindst mulig gene for Kontraktens opfyldelse.

19. **RETTIGHEDER TIL PROGRAMMEL OG DOKUMENTATION**

19.1. **Brugsret:** Kunden erhverver en brugsret til det leverede programmel med tilhørende dokumentation. Dette gælder såvel standardprogrammel som tilretninger, specialudviklinger og lignende. Brugsretten er tidsbegrænset, med mindre andet udtrykkeligt er angivet i bilag 15. Brugsretten medfører også en ret til at videreudvikle og ændre, medmindre andet er angivet i bilag 15.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

- 19.2. **Projektdokumentation:** Kunden har ubegrænset ret til brug, ændring, versionering og overdragelse til tredjemand af sådanne rapporter, specifikationer, anbefalinger, diagrammer og andre beskrivelser af Kundens forretningsprocesser, der måtte blive udfærdiget under Kontrakten. Leverandøren må kun benytte sådan information med respekt af forpligtelserne i punkt 32.
- 19.3. **Outsourcing:** Kunden må frit benytte tredjemands bistand til vedligeholdelse, support og driftsafvikling af Leverancen for Kunden, herunder til i den forbindelse at lade leveret programmel installere, hoste, overvåge og driftsafvikle hos en anden ekstern leverandør, medmindre andet fremgår eksplicit af bilag 15.
- 19.4. **Udlevering af kildekode:** Kunden skal løbende have udleveret den kildekode, der frembringes under Kontrakten. Udlevering kan f.eks. ske ved, at Kunden får online adgang til at hente kildekoden fra det sted, hvor kildekoden opbevares.
- 19.5. **Licensbetingelser:** Det nærmere indhold af brugsretten til standardprogrammel og dokumentation er beskrevet i bilag 15. Bilag 15 kan ikke medføre, at Leverancebeskrivelsen ikke opfyldes.
- 19.5.1. Formålet med bilag 15 er, at der herigennem foretages en fastlæggelse af det nærmere indhold af brugsretten til standardprogrammel, herunder eventuelle begrænsninger i retten til at overdrage brugsretten. Såfremt bilag 15 herudover indeholder andre bestemmelser, f.eks. vedrørende løbetid, installation, misligholdelse, vedligeholdelse, garanti, ansvar m.v., er Parterne enige om, at der i alle forhold mellem Leverandøren og Kunden skal bortses fra disse bestemmelser.
- 19.6. **Open Source programmel:** Hvis der indgår open source programmel i Leverancen, opnår Kunden de rettigheder hertil, der fremgår af den relevante open source licens.
- 19.6.1. De open source licenser, der indgår i Leverandørens leverancer, er gengivet i bilag 15.
- 19.7. **Ændringer og tilføjelser:** Kunden får tilsvarende rettigheder til enhver ændring, herunder opdatering, af programmel og dokumentation, der måtte blive leveret under Kontrakten.
20. **PRISER**
- 20.1. **Generelt:** De aftalte vederlag og takster er angivet i bilag 12. Alle priser er angivet i danske kroner. I priserne er inkluderet told og øvrige afgifter bortset fra moms. Ved ændring af danske afgifter skal priserne reguleres med den økonomiske nettokonsekvens heraf, således at Leverandøren stilles uændret.
- 20.2. **Transport, fortæring etc.:** I priserne er inkluderet transport, fortæring og ophold for Leverandørens ansatte, medmindre andet er anført i bilag 12.
- 20.3. **Timebaserede vederlag:** Leverandørens bistand vederlægges på grundlag af det faktiske antal forbrugte timer for de medarbejdere, der direkte medvirker til Leverancens udførelse med mindre andet er angivet i bilag 12. Vederlaget beregnes ud fra forbruget samt de i bilag 12 anførte priser, takster og beregningsregler.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

- 20.4. **Estimat:** For ydelser, der vederlægges på grundlag af medgået tidsforbrug, har Leverandøren i bilag 12 estimeret sit vederlag pr. måned i Projektets løbetid med angivelse af forventet ressourceindsats for de allokerede medarbejdere for de pågældende måneder.
- 20.4.1. Leverandørens estimat skal være udarbejdet på professionel vis ud fra Leverandørens viden på tidspunktet for afgivelse af det pågældende estimat.
- 20.5. **Timeregnskab:** Hver enkelt medarbejder skal løbende føre timeregnskab med angivelse af anvendt tid og beskrivelse af udført arbejde. Leverandøren skal efter anmodning dokumentere timeregnskaberne overfor Kunden.
- 20.6. **Statusrapportering:** Det er Leverandørens ansvar til stadighed at give Kunden et retvisende og fyldestgørende billede af Projektets økonomi.
- 20.6.1. Leverandøren skal senest hver den 5. i en måned sende Kunden (i) en detaljeret opgørelse af tidsforbruget i den forgangne måned (ii) Leverandørens eventuelle forslag til ændret prioritering, (iii) aftalte ændringer eller udvidelser af Projektet og (iv) en opdatering af Risikologgen.

21. **MAKSIMALPRIS**

- 21.1. **Fastsættelse af Maksimalprisen:** I bilag 12 er angivet en samlet Maksimalpris for alt arbejde frem til og med bestået overtagelsesprøve. Maksimalprisen består af følgende elementer:
- (a) En fast pris for de leverancer, hvor prissætningen af disse er uafhængig af omfanget af Leverandørens ydelser, eksempelvis udstyr og standardprogrammel, idet bilag 12 angiver en tilhørende betalingsplan.
- (b) En forventet pris på de dele af Leverancen, som skal udføres efter medgået tid, hvilket vil sige alt Leverandørens arbejde i tilknytning til Projektet, medmindre andet fremgår af bilag 12. Denne pris er Leverandørens mest realistiske vurdering på tidspunktet for Kontraktens indgåelse. Prisen er baseret på Leverandørens forventninger i relation til det antal timer, som skal medgå til udførelsen, sammensætningen af Leverandørens projektteam, jf. bilag 10, og de aftalte timepriser, jf. bilag 12.
- (c) Et usikkerhedstillæg, som er et procentvist tillæg til de forventede priser, jf. punkt b, fastsat ved Kontraktens indgåelse med udgangspunkt i indholdet af Risikologgen.
- 21.1.1. Maksimalprisen består således af et fastpriselement (punkt a), et samlet estimat over Leverandørens timebaserede vederlag (punkt B) og et usikkerhedstillæg (punkt c).
- 21.1.2. Maksimalprisen omfatter ikke vederlag for vedligeholdelse og support og eventuelle løbende betalinger for anvendelse af standardprogrammel.
- 21.2. **Må ikke overskrides:** Leverandøren skal styre sit ressourceforbrug således, at Leverancebeskrivelsen opfyldes, uden at Maksimalprisen overskrides. Maksimalprisen må ikke overskrides uden Kundens forudgående

godkendelse. Opstår der risiko for, at Maksimalprisen vil blive nået før Projektets færdiggørelse, skal Leverandøren omgående orientere Kunden herom og foreslå relevante tiltag til imødegåelse af denne risiko.

22. **BETALINGSBETINGELSER**

22.1. **Tidspunkt:** Kunden skal betale i overensstemmelse med bilag 12. Kunden er dog tidligst forpligtet til at betale 30 Dage efter modtagelse af fyldestgørende faktura.

22.2. **Timebaseret vederlag:** Timebaseret vederlag faktureres månedligt bagud, medmindre andet er aftalt.

22.3. **Licensafgifter:** Løbende betalinger skal betales af Kunden som angivet i bilag 12.

23. **GARANTI**

23.1. **Generel garanti:** Leverandøren garanterer, at Leverandørens leverancer under Kontrakten opfylder alle de i Kontrakten stillede krav.

23.1.1. Såfremt Leverandørens leverancer og ydelser ikke er tilstrækkelige til at opfylde Kontrakten, påhviler det Leverandøren uden overskridelse af Maksimalprisen og indenfor de i Kontrakten fastsatte tidsfrister, jf. bilag 1, at levere sådant andet eller yderligere programmel, udstyr, dokumentation og andre ydelser, som er nødvendigt for at opfylde Kontrakten.

23.2. **God it-skik:** Leverandøren garanterer, at Leverandørens leverancer og ydelser er udført i overensstemmelse med god it- og rådgiverskik.

23.2.1. Herunder garanteres det, (i) at tilpasning, tilretning og opsætning af parametre i standardprogrammel udføres hensigtsmæssigt, så risiko for problemer ved opgradering til nye versioner reduceres, og (ii) at tilpasning, tilretninger og opsætning af parametre er foretaget ud fra den i branchen kendte viden på udførelsestidspunktet, herunder den dokumentation samt de fejlmeddelelser, råd og anvisninger fra producenten af anvendt standardprogrammel, som Leverandøren har eller burde have adgang til.

23.3. **Leverandørens ressourcer, modenhed:** Leverandøren garanterer ved Kontraktens opfyldelse at anvende tilstrækkelige og kvalificerede ressourcer samt at opfylde det i bilag 8 angivne niveau for modenhed.

23.4. **Tredjemands rettigheder:** Leverandøren garanterer, at det leverede ikke krænker andres rettigheder, herunder patent- eller ophavsrettigheder.

23.4.1. Det er en forudsætning for garantien, at Kunden straks skriftligt giver Leverandøren underretning herom, når Kunden bliver opmærksom på eventuelle rettighedskrænkelser, og at Kunden bistår Leverandøren under sagen i fornødent omfang.

23.5. **Risiko for fejl ved open source:** Har Kunden stillet ufravigeligt krav om brug af bestemt open source programmel, bærer Kunden risikoen for de Fejl, der må tilskrives sådant open source programmel, og som ikke burde være undgået af Leverandøren.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

23.5.1. Såfremt det ufravigelige krav alene vedrører open source programmel i almindelighed, bærer Kunden dog kun risikoen for Fejl i den udstrækning, Leverandøren ikke ved sit valg af det konkrete open source programmel har eller burde have forudset sådanne Fejl.

23.6. **Garantiperiode:** Garantiperioden udløber 1 år efter Overtagelsesdagen, og omfatter alt leveret programmel, udstyr, dokumentation samt øvrige ydelser under Kontrakten. Nye dele, der i garantiperioden leveres til udskiftning af mangelbehæftede dele, er undergivet garanti indtil udløbet af den oprindelige garantiperiode, dog mindst i 3 måneder regnet fra tidspunktet for udskiftningen. Købelovens § 54 er således fraveget.

24. PRÆCEPTIVE REGLER

24.1. **Indeståelse:** Leverandøren indestår for, at leverede leverancer og ydelser opfylder relevante præceptive regler, således som disse foreligger ved Kontraktens indgåelse.

24.2. **Kundespecifikke regler:** Specifikke præceptive regler for Kunden og for Kundens branche skal dog ikke opfyldes, med mindre disse regler er beskrevet i bilag 3, eller der leveres en brancheløsning.

25. LEVERANDØRENS FORSINKELSE

25.1. **Forsinkelse – Overtagelsesdag - bod:** Overskrides den aftalte Overtagelsesdag som følge af forhold, Leverandøren hæfter for, betaler Leverandøren en dagbod. Bodden udgør 0,10% af Maksimalprisen pr. Arbejdsdag, forsinkelsen varer.

25.2. **Forsinkelse – driftsprøve - bod** Såfremt driftsprøven ikke er afsluttet med det aftalte resultat inden for den i bilag 1 herfor fastsatte frist, og dette skyldes forhold, Leverandøren hæfter for, svares bod for hver Arbejdsdag derudover efter samme retningslinjer som ved overskridelse af Overtagelsesdagen.

25.3. **Max bod, forfald, påkravsfrist:** Alle dagbodsbeløb for forsinkelse kan dog tilsammen ikke overstige 10 % af Maksimalprisen. Påløbet dagbod betales ugevis efter forsinkelsens opståen efter skriftligt krav fra Kunden. Har Leverandøren ikke senest 12 måneder efter den aftalte Overtagelsesdag modtaget skriftligt påkrav fra Kunden, bortfalder Kundens ret til boden.

25.4. **Dansk rets almindelige regler:** Ud over ovenstående gælder dansk rets almindelige regler om beføjelser ved forsinket eller udeblevet levering, jf. dog punkt 30 og **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**

25.4.1. **Ophævelse ved forsinkelse:** Det anses for væsentlig misligholdelse, der berettiger Kunden til straks at hæve Kontrakten helt eller delvis efter Kundens valg, såfremt den aftalte Overtagelsesdag eller fristen for afslutning af driftsprøven overskrides med mere end 40 Arbejdsdage.

25.5. Reglerne i punkt 27 om gennemførelse af ophævelse finder anvendelse.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

26. **MANGLER**

- 26.1. **Afhjælpning før bestået driftsprøve:** Leverandøren skal uden overskridelse af Maksimalprisen indenfor rimelig tid sørge for afhjælpning af Mangler, såfremt det er nødvendigt for, at driftsprøven kan bestås.
- 26.2. **Afhjælpning under garanti efter bestået driftsprøve:** Efter bestået driftsprøve skal Leverandøren i garantiperioden indenfor rimelig tid og uden overskridelse af Maksimalprisen afhjælpe de Mangler, der reklameres over inden for garantiperioden.
- 26.3. **Uden ugrundet ophold:** Er der ikke indgået en vedligeholdelsesaftale, der fastsætter bestemte servicemål for fejlafhjælpning, skal Leveranden i garantiperioden afhjælpe Fejl uden ugrundet ophold. Efter garantiperiodens udløb har Leverandøren ingen pligt til at rette Fejl, medmindre Parterne har indgået en vedligeholdelsesaftale.
- 26.4. **Begrænsning i afhjælpningspligt ved standardprodukter fra Underleverandører:** Såfremt der er tale om en Fejl i tredjeparts standardprogrammel, som Leverandøren ikke burde have erkendt eller forudset på tidspunktet for Kontraktens indgåelse, og som har karakter af en Fejl i programmet i forhold til underleverandørens specifikationer (programfejl) og ikke en Fejl i forhold til Kontraktens krav til Leverancen (systemfejl), gælder følgende begrænsninger i Leverandørens afhjælpningspligt:
- 26.4.1. Leverandøren skal straks rapportere Fejlen til producenten af standardprogrammet og indhente dennes bekræftelse på, at forholdet er accepteret som en fejlrapportering. Leverandøren skal med passende mellemrum følge op på fejlrapporteringen og rapportere tilbage til Kunden.
- 26.4.2. Leverandøren skal gøre sit yderste for at reducere problemets omfang, herunder om muligt anwise relevant omgåelse.
- 26.4.3. Når producenten har leveret en rettelse af den pågældende eller eventuelt andre Fejl eller har anvist relevant omgåelse, skal Leverandøren straks sørge for orientering af samt installation hos Kunden, hvis dette er en del af den aftalte vedligeholdelse eller der er reklameret over Fejlen inden for garantiperioden.
- 26.4.4. Ovenstående begrænsning i Leverandørens udførelse af fejlrettelser omfatter ikke det programmel, der er særskilt undtaget i bilag 3. Begrænsningen indebærer endvidere ingen begrænsning i kravene til godkendelse af overtagelsesprøve eller driftsprøve eller i Kundens andre misligholdelsesbeføjelser.
- 26.4.5. Programmel fra Leverandørens koncernforbundne selskaber anses ikke for tredjepartsprodukter.
- 26.4.6. For så vidt angår open source programmel gælder begrænsningen af Leverandørens afhjælpningspligt ikke, medmindre det pågældende programmel indgår som en integreret del af en underleverandørs standardprogrammel.
- 26.5. **Vedligeholdelsesaftale:** For de dele af Leverancen, der er omfattet af en eventuel vedligeholdelsesaftale, jf. bilag 5, skal Leverandøren afhjælpe Mangler i Leverancen i henhold hertil.
- 26.6. **Forholdsmæssigt afslag:** Dansk rets almindelige regler om forholdsmæssigt afslag finder anvendelse.

- 26.7. **Underretning om udført afhjælpning:** Når Leverandøren har foretaget afhjælpning, skal Leverandøren give underretning herom til Kunden.
- 26.8. **Uenighed:** Såfremt der er uenighed om, hvorvidt der foreligger en Fejl, , eller hvorvidt Leverandørens afhjælpning er fyldestgørende, afgøres spørgsmålet i overensstemmelse med punkt 35.2.
- 26.9. **Ophævelse ved væsentlige Mangler:** Kunden kan hæve Kontrakten, såfremt der i garantiperioden konstateres væsentlige Mangler, der skyldes Leverandørens forhold, og såfremt Manglerne ikke inden for rimelig tid er afhjulpnet jf. punkt 29. Kunden er berettiget til at begrænse ophævelsen til en del af Kontrakten.
- 26.9.1. Reglerne i punkt 27 om gennemførelse af ophævelse finder anvendelse.

27. OPSIGELSE

- 27.1. **Kundens ret til udtræden:** Kunden kan når som helst vælge ansvarsfrit at opsig Kontrakten helt eller delvist med et skriftligt varsel på mindst 20 Arbejdsdage. Ved en sådan opsigelse bortfalder begge Parter forpligtelser til videre opfyldelse af Kontrakten i relation til det, opsigelsen omfatter.
- 27.2. Ved Kundens opsigelse betaler Kunden et vederlag til Leverandøren i form af;
- Det beløb som Leverandøren har til gode for den del af Projektet, som allerede er gennemført,
 - Dokumenterede direkte udlæg og direkte omkostninger i tilknytning til Projektet, som Leverandøren har pådraget sig, inden Leverandørens modtagelse af Kundens opsigelse, og som ikke er dækket af Leverandørens krav på vederlag i henhold til punkt a).
- 27.2.1. Leverandøren er i forbindelse med opgørelsen af punkt (b) ovenfor forpligtet til at søge at begrænse udgifterne mest muligt.
- 27.2.2. Ved betaling af dette vederlag, får Kunden rettigheder til Leverancen som aftalt i Kontrakten, således som Leverancen foreligger ved Kontraktens ophør.
- 27.3. **Suspension:** Kunden kan vælge at meddele Leverandøren, at alle forpligtelser vedrørende opgaver i opsigelsesperioden suspenderes. I så fald vil Leverandøren dog fortsat være berettiget til vederlag for det arbejde, der skulle have været udført i denne periode, dog med fradrag af eventuelle sparede omkostninger.

28. OPHÆVELSE OG KONSEKVENSER AF OPHÆVELSE

- 28.1. **Væsentlig misligholdelse:** Kunden kan ophæve Kontrakten helt eller delvist, såfremt der foreligger væsentlig misligholdelse. For ophævelse på grund af Mangler, som Kunden har reklameret over inden udløb af garantiperioden, er det en betingelse, at Manglerne ikke er afhjulpnet uden ugrundet ophold..
- 28.2. **Ex nunc:** Kunden kan alene ophæve Kontrakten helt eller delvist med virkning for fremtidige ydelser ("ex nunc").

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

- 28.2.1. Ved Kundens berettigede ophævelse, beholder Kunden de dele af Leverancen, som er leveret eller udført på ophævelses tidspunktet samt eventuelle rettigheder knyttet til denne del.
- 28.3. **Øvrige ydelser:** Leverandørens misligholdelse af sine vedligeholdelses- og eventuelle driftsforpligtelser kan ikke begrunde en ophævelse for Kontraktens øvrige ydelser.
- 28.4. **Konsekvens for vedligeholdelse og drift:** Aftale om vedligeholdelse og eventuel drift bortfalder for de dele, der omfattes af ophævelsen. Leverandøren er fortsat forpligtet til at vedligeholde og eventuelt driftsafvikle de dele af Leverancen, som ikke er omfattet af ophævelsen, på hidtidige vilkår, dog således at Leverandørens vederlag reduceres forholdsmæssigt. Leverandøren kan dog kræve vedligeholdelsesvederlag, service-mål og øvrige betingelser for den resterende del af Leverancen reguleret i det omfang, dette er rimeligt begrundet.
- 28.5. **Øvrige misligholdelsesbeføjelser:** Ovenstående afskærer ikke Kundens øvrige beføjelser. Kunden kan således efter omstændighederne gøre andre misligholdelsesbeføjelser gældende, herunder eventuelt kræve erstatning eller forholdsmæssigt afslag i vederlag betalt frem til ophævelsen.
- 28.6. **Brugsret og immaterielle rettigheder:** Kontraktens ophør eller udløb medfører ingen indskrænkning i eventuel tidsubegrænset brugsret, ophavsret eller andre rettigheder vedrørende Leverancen, som Kunden måtte have modtaget i henhold til Kontrakten.

29. KUNDENS FORHOLD

- 29.1. **Rente:** Såfremt Kunden misligholder sine betalingsforpligtelser i henhold til Kontrakten, er Leverandøren berettiget til rente i overensstemmelse med rentelovens regler.
- 29.2. **Ophævelse:** Leverandøren er endvidere berettiget til at ophæve Kontrakten, såfremt Leverandøren overfor Kunden skriftligt har afgivet påkrav om, dels at Kunden på nærmere specificeret måde har misligholdt sine betalingsforpligtelser, dels at manglende betaling inden 40 Arbejdsdage vil medføre, at Kontrakten ophæves, og Kunden ikke har opfyldt sine betalingsforpligtelser inden fristens udløb.
- 29.3. **Udskydelse:** Såfremt en eller flere tidsfrister i tidsplanen overskrides som følge af Kundens forhold, reduceres Kundens udskydelsesadgang tilsvarende.
- 29.4. **Kundens medvirken:** Såfremt Kunden ikke yder den i bilag 11 beskrevne medvirken til Projektet, og dette medfører forsinkelse af en eller flere tidsfrister i tidsplanen, jf. bilag 1, skal Leverandøren have ret til en saglig begrundet udskydelse af aftalte tidsfrister samt renter af eventuelle udskudte betalinger.
- 29.5. **Meromkostninger:** Kunden godtgør løbende Leverandørens dokumenterede meromkostninger forårsaget af Kundens manglende medvirken, og Maksimalprisen justeres tilsvarende.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

30. ERSTATNING

- 30.1. **Dansk rets almindelige regler:** Parterne er erstatningspligtige efter dansk rets almindelige regler med de indskrænkninger, der følger af denne Kontrakt.
- 30.2. **Bod:** For forhold, der udløser betaling af bod, kan erstatning kun kræves i det omfang, Kunden dokumenterer et tab ud over bodsbeløbet.
- 30.3. **Beløbsmæssig maksimering:** Erstatning og eventuel bod tilsammen er begrænset til Maksimalprisen for begge Parter.
- 30.3.1. Såfremt en uvildig sagkyndig ved audit, jf. punkt **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, har truffet afgørelse om, at en Parts manglende opfyldelse af kravene til modenhed, jf. punkt 5, har haft betydning for Partens misligholdelse, forhøjes maksimum for den samlede erstatning og bod med 25 %.
- 30.4. **Indirekte tab:** Parterne er ikke i noget tilfælde ansvarlig for driftstab, følgeskader eller andet indirekte tab. Tab af data anses for indirekte tab.
- 30.5. **Grov uagtsomhed og forsæt:** Foranstående begrænsninger gælder kun, såfremt tabet ikke kan henføres til grov uagtsomhed eller forsætlige forhold hos den skadevoldende part.
- 30.6. **Produktansvar:** Leverandørens produktansvar følger dansk rets almindelige regler. Leverandøren er forpligtet til at opretholde produktansvarsforsikring i 5 år efter Overtagelsesdagen. Ansvar for tingsskade er beløbsmæssigt begrænset til kr. 5 millioner pr. skadestilfælde.

31. FORCE MAJEURE

- 31.1. **Ansvarsfrihed:** Hverken Leverandøren eller Kunden skal anses for ansvarlig over for den anden Part for så vidt angår forhold, der ligger uden for Partens kontrol, og som Parten ikke ved Kontraktens underskrift, henholdsvis en aftale om ændringer, burde have taget i betragtning (herunder strejker) og ej heller burde have undgået eller overvundet.
- 31.2. **Underleverandører:** Forhold hos en underleverandør anses kun for force majeure, såfremt der for underleverandøren foreligger en hindring, der omfattes af punkt 31.1, og som Leverandøren ikke burde have undgået eller overvundet.
- 31.3. **Varighed:** Force majeure ved forsinkelse kan højst gøres gældende med det antal Arbejdsdage, som force majeure-situationen varer. Såfremt en tidsfrist for Leverandøren udskydes på grund af force majeure, udskydes de betalinger, der knytter sig dertil, tilsvarende.
- 31.4. **Meddelelse:** Force majeure kan kun påberåbes, såfremt den pågældende Part har givet skriftlig meddelelse herom til den anden Part senest ti Arbejdsdage efter, at force majeure er indtrådt.
- 31.5. **Annulation:** Den Part, der ikke er ramt af force majeure, er berettiget til at annullere Kontrakten helt eller delvis, henholdsvis en aftale om ændringer, såfremt force majeure begivenheden varer mere end 60 Arbejds-

dage. I tilfælde af en sådan annullation beholder Parterne, hvad de har modtaget fra den anden Part, og der består derefter ingen yderligere krav mellem Parterne.

32. TAVSHEDSPLIGT

- 32.1. **Generelt:** Parterne skal iagttage tavshed i sædvanligt omfang om forhold, som ikke er alment kendte.
- 32.2. **Særligt for Kunden:** For Kundens ansatte gælder reglerne for ansatte i den offentlige sektor.
- 32.3. **Brug som reference:** Leverandøren må medtage Kunden på sin referenceliste, men må derudover ikke bruge Kundens navn i markedsføringsøjemed.
- 32.4. **Offentliggørelse:** Kunden afgør efter drøftelse med Leverandøren, hvorledes Kontraktens indgåelse offentliggøres.

33. OVERDRAGELSE AF KONTRAKTEN

- 33.1. **Kundens overdragelse:** Kunden har ret til at overdrage sine rettigheder og forpligtelser efter Kontrakten til en anden offentlig institution. Dette gælder uanset, hvad der måtte fremgå af bilag 15. Er Kunden en privat virksomhed, kan Kontrakten overdrages som led i en virksomhedsoverdragelse, med mindre Leverandøren kan påvise saglige grunde for at nægte en sådan ret til overdragelse.
- 33.2. **Leverandørens overdragelse:** Leverandøren kan ikke uden Kundens skriftlige samtykke overdrage Kontrakten til tredjemand. Kunden kan ikke nægte sådant samtykke uden saglig grund.

34. FORTOLKNING OG FORRANG

- 34.1. **Bilag:** Henvisninger til Kontrakten eller til en bestemmelse heri omfatter også de til Kontrakten hørende bilag, henholdsvis de bilag, der er relevante for den pågældende bestemmelse.
- 34.2. **Forrang:** Bestemmelser i Kontrakten har forrang frem for bestemmelser i bilag, hvorfor bestemmelser indeholdt i et bilag, som strider mod Kontraktens bestemmelser, ikke tillægges retsvirkning.

35. TVISTER

- 35.1. **Lovvalg:** Kontrakten er undergivet dansk ret.
- 35.2. **Uenighed om kategorisering af en Fejl eller opfyldelse af servicemål:** Ved uenighed om kategorisering af en Fejl eller om opfyldelse af servicemål, kan hver af Parterne anmode Det Danske Voldgiftsinstitut om at udmelde en uvildig sagkyndig, der afgør spørgsmålet endeligt og bindende for begge Parter.
 - 35.2.1. Tvister om fortolkning af Kontrakten og andre juridiske spørgsmål kan ikke afgøres af den sagkyndige. Den sagkyndige træffer afgørelse om fordelingen af sit honorar på Parterne under hensyntagen til afgørelsens udfald.

03i til brug for iterativ udvikling udarbejdet af Jesper Langemark, Nicolai Dragsted og Claus Sørensen.

03i er udarbejdet på forfatterens eget initiativ og er ikke godkendt eller kvalitetssikret af aktørerne bag K01 og K02

(Version 1.1, marts 2010)

35.3. **Øvrige tvister – Forhandling:** Ved uoverensstemmelser i forbindelse med Kontrakten, skal Parterne med en positiv, samarbejdende og ansvarlig holdning indlede forhandlinger med henblik på at løse tvisten. Om nødvendigt skal forhandlingerne løftes op på øverste plan i Parternes organisationer.

35.4. **Mediation:** Kan Parterne ikke opnå en løsning ved forhandling, skal tvisten på begæring fra en Part søges løst ved mediation ledet af en mediator udpeget af Parterne. Har Parterne ikke opnået enighed om valg af mediator inden 10 Dage efter, at en af dem har fremsat ønske om mediation, kan hver af Parterne indgive begæring til foreningen Danske it-advokater (DITA) om at udpege en mediator. Mediation udføres i overensstemmelse med Danske it-advokaters mediationsprocedure.

35.5. **Voldgift:** Er konflikten ikke løst ved mediation inden 6 uger efter, at der blev fremsat ønske om mediation, er hver af Parterne berettiget til at indbringe konflikten for en voldgiftsret udpeget af Det Danske Voldgiftsinstitut og i henhold til dette instituts regelsæt.

36. **UNDERSKRIFTER**

36.1. **To originale eksemplarer:** Kontrakten underskrives i to originale eksemplarer, hvoraf Parterne hver modtager et eksemplar.

Dato:

Dato:

For Kunden:

For Leverandøren:

[Navn]

[Navn]

[Navn]